

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőségi iroda: **Gyulafehérvárt, Hunyadi-tér 8. sz.**, hová a lap szellemi részét érdeklő közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.**Előfizetési ára:**

Egész évre 12 Kor., félévre 6 Kor., negyedévre 3 Kor., egy óra 1 Kor.

Felelős szerkesztő:

MIKA OTTOKÁR.Kiadóhivatal: **Papp György könyvnyomtató intézete.** hová a hirdetési díjak küldendők.**Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyílttér sora 50 fillér.**

Politikai szemle.

A magyar politikai élet nagy szinpadán még mindig a csörgősipkás horvátok ugrándoznak, megobstruálták nagy hiába a kiegyezési javaslatot, mely azóta már a főrendiházban is keresztül ment, most pedig obstruálnak a képviselőházban szőnyegen levő kvóta-javaslat ellen, mi okból a képviselőház ez évben nem is kap karácsonyi vakáció, hanem a két ünnep kivételével állandóan együtt marad és még vasárnapokon is dolgozik.

A horvát tartománygyűlést összehívták, de még az nap fel is oszlatták, mert Rakodczay horvát bán, a turbulens elemekből alakult horvát országgyűléssel semmire sem tudott volna menni. A horvátok különben Rakodczay elejtését kívánják, csak hogy a magyar kormány nem kap semmi biztosítékot arra az esetre sem, hogy ha a bánt mással, például a sokat emlegetett br. Rauch Pál osztályfőnökkel cseréli is ki.

Az osztrák reichsrath is vakarószik. Schillinger, reichsrathi keresztény szociálista képviselő egy hallatlan indítványt tett, azt t. i., hogy az osztrák képviselőház utasítsa Beck osztrák miniszter elnököt, hogy ez járjon közbe a magyar kormánynál a nemzetiségi törvény végrehajtása tárgyában, azaz egyenes beavatkozásra szólította fel a Beck-kormányt Magyarország ügyeibe. És a mi még növeli az osztrák orcátlanságot, a reichsrath ezt az indítványt magáévá tette. A

gyűlölködő osztrák pártok ezen viselkedése természetesen az osztrák kormányt és annak fejét Beck báró miniszterelnököt is igen súlyos helyzetbe juttatta, de ez tisztán az ők dolguk, ám lássák, miként fognak kieviczkelni ebből a hiánrból. A magyar képviselőház és a magyar kormány feje, Wekerle miniszterelnök már erőlyesen tiltakoztak ez illetéktelen és perfid bécsi beavatkozás ellen.

A közös ügyek ellátására kiküldött delegátusok e hó 20-án tartották meg első tanácskozásukat Bécsben, — hol a delegáció ez évben üléseit tartja.

A magyar képviselőház és a főrendek már e hónap 20-ikán tartott ülésükben megválasztották a delegáció negyven rendes és tíz, illetve husz rendes és öt pótagját.

A külföldön nagyobb a nyugalom, csak Perzsiából érkeznek válság hírek, a hol az elégedetlenség, különösen a katonaság körében nagy, az elégedetlenség a sah személye ellen irányul s nem lehetetlen, hogy forradalommal fog végződni, ha az orosz-angol nagyhatalmak idejekorán bele nem avatkoznak.

Vármegyei tisztujítás.

E hó 18-án szerdán történt meg egy általános tisztujítás Alsófehérvármegye központján Nagyenyeden.

A tisztujító közgyűlést, melyen a vármegyei bizottsági tagok csaknem teljes számmal jelentek meg, Br.

Kemény Árpád főispán megnyitván, a szokásos formások elintézése után kezdetét vette a választás, mely kevés kivétellel a régi tisztviselők újból való megválasztásával végződött.

Megválasztottak:

Alispánná: Báró Bánffy Kázmír eddigi főjegyző, egyhangulag.

Főjegyzővé: Dr. Lengyel György főispáni titkár egyhangulag.

I. aljegyzővé: Nagy Pál.

II. „ „ Cirner Ákos.

III. „ „ Horváth József.

IV. „ „ Dr. Müller Géza.

V. „ „ Incze Miklós lett megválasztva egyhangulag.

Árvaszéki elnök lett egyhangulag:

Dr. Jenev Elek, miután Tóth Miklós volt árvaszéki elnök, kinek 42 évi szolgálati ideje van, nem pályázott, hanem nyugdíjazását kérte.

Árvaszéki ülnök:

Veress Miklós és Balázs Gergely lett.

Főszolgabírák lettek: a nagyenyedi járásban Dr. Inczédi Joksman Ödön, a tövisi járásban Dr. Tókos Géza egyhangulag, a verespataki járásban Imreh József Zalányi Farkassal szemben, a magyarigeti járásban Csuka Domokos, az alvinczi járásban Pongrácz Géza, a vízaknai járásban Szabó Lajos, a balázsfalvi járásban Böjthe Kálmán eddigi marosújvári főszolgabíró Simonffy Lajos volt főszolgabíróval szemben, a marosújvári járásban Binder József volt szolgabíró.

Szolgabírákká megválasztottak:

Ikrieh Arnold, Zalányi Farkas, Vadadi László, Dr. Száva Aurél, Konecz Albert, Kovács Pál, Teleki Dezső és Lengyel Mór.

Választás után Jancsó Sándor nagyenyedi ev. ref.

TÁRCZA.

Karácsonyi béke.

— Jelenet. —

— A Gyulafehérvári Hirlap eredeti tárczája. —

Jelige: „A karácsony a béke, a szeretet, a lelki összeolvadás ünnepe.”

Személyek: Apa, anya, Ili, Pali, egy nagynéni, egy néni, kinek második férje a nagynéni elvált férje, egy bácsi, ki a néni első férje testvérének sógora, egy hadnagy, még egy hadnagy, a házi bába, a bába fia, s különböző jogcímek alatt az egész rokonság.

Történik: a karácsonyfa körül. Idő: este. Angyaljáráskor.

Apa (meghatott szónoki hangon:) ... Most pedig hölgyeim és uraim, hadd jöjjön az angyal! Hadd jöjjön és hintse szét közöttünk a szeretet, a béke olajágát, mert ...

A tiszték (kórusban:) Jajajaja ja!

A nagynéni: Ne lépjenek a ruhámra! Ez a ruha szent! Jaj, vigyázzon! Ebben esküdtem kétszer az oltár előtt, ebben kísértem ki elhalt ferjemet, s oly kedves a ruha nekem, hogy (lágyan, a családanyához fordul:) ebben zokogok majd temetésteken is. (Sirni kezd.)

A bába (nemes haraggal:) Hogy lehet valaki ennyire tapintatlan! Keserűség rád! (Ezt eredeti zsargonnal mondja.)

A gyerekek (nyelvet öltögetnek:) Bába néni bá-bá-bá!

Apa (tovább igyekszik beszélni:) Csendet kérek! Hadd folytassam! Tehát: az a szeretet ihlessen ...

A sógor (panaszosan:) Mi lesz már a vacsorával? (Terepszemlére kivonul a konyhába.)

A bába fia: Halljuk a szónokot!

Pali: Te ne hajjukozz, mer neked nincs szavad, te egy zsidó vagy és hijába tagadod és ha itten kiátsz, úgy fejen ütlek, hogy nem tudod majd kiabálni, hogy: mácesz, mácesz, mert én egy emberismerő vagyok és engem nem lehet becsapni és akinek egy ojan orra van, mint neked, az juszt is zsidó és nekem ne merj itt kiabálni, mert te csak demokratságból vagy itt és én tanultam, hogy a zsidók negyvennyolc előtt nem is laktak a városban és kihuzom mingyár a tincseidet, ha nem hallgatsz ...

A bába fia: A te apád is zsidó volt! (Palinak ront.)

Ilike (uszítja őket:) Puczi! Puczi! (A gyerekek dulakodva leverik a faliórát.)

A tiszték (kórusban:) So a skandal!

Anyá: Csend! Csend!

A nagynéni: Jaj a ruhám! Drága ruhám, vigyázzanak, mert ez a ruha ...

A másik néni (alszik a széken s álmában dudol:) „Özveg vagyok, özvegyl!”

A bába (fiához:) Mondd el a verset Samu!

A bába fi (szavalva:) Tisztelt közönség! Tisz ... Tisz ...

A szakácsnő (berobog a konyhából:) Naccsága, a sógor úr beöntötte a satót a pujkába ...

A sógor (megjelenik diadalmas arccal és czukorporos frakkal:) Naccerü! Naccerü!

Apa (szónokolni óhajt, de nem jut szóhoz. Megrántja a csengőt:) Csend! Jön az angyal! (A függöny mögé bujik, hol a karácsonyfa áll. Kabátgombja bele-

akad a függönybe s az egész állványt lerántja. Ő maga leesik.)

A tiszték: Hopp! Hopp! Hopp! (Láthatóvá válik a karácsonyfa, a zenéző automata „Londonban hej“-t nyikorogja, a gyerekek indián haditáncot lejtenek a fa körül.)

A néni (epésen:) Ez fa! Ez karácsonyfa! Undor! Szegénység!

A nagynéni: Ne lépjenek a ruhámra! Ez a ruha ...

A bába: Kérem az ajándékot! (Apa, anya ajándékokat osztogatnak.)

A tiszték (akik üres pénztárczákat kaptak:) Ez ezélszás! Ezért meglakol! Ezért számolunk. (Testületileg haraggal elvonulnak.)

A néni (aki „Diana” arczápoló szereket kapott:) Miezmiezmiez? Hát én szeplős vagyok, hát én orrveres vagyok, hát én májfoltos vagyok? Hiszen erre az üvegre az van írva, hogy durva bőrűeknek való. Hát ez kell nekem? (A falhoz vágja az üvegeket. A szétfolyó folyadékba a nagynéni kutyája belekóstol és görcsöket kap.)

A nagynéni (késégsbeesve:) Édes Pufi, drága Pufi! Jaj, jaj, megmérgeztétek! Oda van. (Ölbe veszi a kutyust s a nénivel haraggal elmennek:) Ide-se gyö-vők többet!

A bába: Jaj, elment a gazdag nagynéni! Fuccs az örökségnek! Gyerünk utána és hizelegjünk neki! (Fiával, ki két tortát gyömöszöl a zsebébe, el.)

A sógor: Mi lesz a vacsorával? Mi?

Apa, anya: (összenéznek, látják, hogy minden vendégük megharagudott és elszökött. Közös elhatározással:) Nagyon sajnáljuk, de egyért nem tartjuk meg a

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

lelkész, megyebizottsági tag üdvözölte az ujonnan megválasztott tisztviselőket, kiknek nevében Dr. Lengyel György főjegyző köszöntö meg a bizottsági tagok bizalmát. A közgyűlést este 10 órakor zárta be a bizottsági tagok zugó éljenzése közt az elnöklő főispán.

A kivándorlás és visszavándorlás.

Irta: **Mika Ottokár.**

II.

A kivándorlás legfőbb és közvetlen oka a szegénység. A szegény néposztály volt az első, mely Románia felé gravitált.

Nálunk Magyarországon a nép mindig végtelen rossz helyzetben volt és van, nemcsak anyagiakban szűkölködött, hanem szellemileg is el volt és el van maradva, szándékosan hagytuk őt a szellemi sötétség útvesztőjében tévelyegni, hogy így önző célok készséges szolgája legyen.

S mi az eredmény? A napról-napra erősödő szocializmus. Nincs haza! Ott a haza, hol könnyebben meg lehet élni. Ez a szocialisták jelszava s ezt használták fel a kivándorlási ügynökségek is.

Elárasztották az országot levelekkel, amelyek tele voltak írva hazug dicsérettel a tengerentúli életről. Hazug, egyoldalú dicséret, melyek úgy tüntetik fel Amerikát, mintha ott a kerítés kolbászból volna fonva. Elhallgatták természetesen a nyomort és szenvedést, a melyen a legtöbb kivándorló keresztül megyen és a melybe egy nagy része bele is pusztul, mielőtt az ígért földjét meg is látta volna.

Hogy milyen az, megkísérlem nagyon röviden leírni, azok elbeszélése után, kik maguk átérték mindazt, ami a kivándorlókra vár a tengeren túl.

A kivándorló iparos vagy munkás amikor Amerikába érkezik, nagyon természetesen, napokig sőt hetekig is munkát nem kap s vagy a magával vitt tőkéből, vagy honfitársai jóvoltából kénytelen élni, jobban mondva tengődni, s ha ez a segélyforrása is kiapad, elvállal olyan és annyi munkát, a milyent és mennyit itthon el nem vállalna, s melyre ott is csak az Európából odaszakadt megszorult és gyámoltalan munkás vállalkozik, az oda való munkás azonban soha sem.

A kivándorlási ügynökségek nagyon jól vannak szervezve s nagyon jól tudják, hol kell és lehet sikerrel dolgozni. Magyarországon, hol ipar nincs, a mezőgazdaság pedig még külterjes, jó talajuk volt és van. Magyarország szellemileg elmaradt munkásbíró népe könnyen felül a hamis ígéreteknek s özönlik az új világba. Európa nyugati államaiból nem vándorol ki a

vacsorát! Elnapoljuk két évre! Jó éjszakát! Pali, add fel a bácsinak a kabátot! Pá!

A sógor (dühösen:) Kitagadom önöket! Nem rokonaim! Majd megbánják pedig, mert van egy sorsjegyem, a mi nyerhet milliót és akkor semmit nem kaptok! (elmegy, miközben halkan mondja:) Majd bemelegyek később az ablakon át a konyhába! Meghivatom magam a szakácsnő tüzerjével!

A szobalány (sirva:) Ezt a bluzt kaptam ajándékba? Ez bluz? Szégyeje magát a nacsásur, ez nem egy párisi bluz, hanem Judovits-tól való! Ez nem párisi! Felmondok, megcsaltak, elmegyek. (Sirva el.)

A z a n y a (fojtott fájdalommal:) Nagyszerű ünnep, fényes ünnep! Ilyen szegény! Az egész város kikaczag! Jajjajaj! Mért is hallgattam rád! Mért hivatunk meg ennyi embert!

A p a: De édes, hiszen éppen maga akarta!

A n y a (kitörve:) Még rám tolja! Oh te pazarló! Te botrányhős. Nem szégyenled magad, családodat így kompromittálni! Oh jaj, megmondta nekem a mama: „Meglátod, az az ember nagy szegényt hoz rád!” Oh, mamám! mamám!

A p a (kérlelve:) Ne izgassa magát, édes!

A n y a (drámai hangon:) Menj, nem ismerlek többé! Gyalázatot hoztál rám! Örökre lehetetlenné tettél mint háziasszony! (Sirva elmegy a hálószobába, s úgy bevágja az ajtót maga után, hogy a faldisztányérok a földre esnek s széttörnek.)

A p a (kabátot, kalapot vesz:) A kutyafáját a karacsonyfájának! Jerünk a kávéházba! (El.)

P a l i (Ilikéhez:) Játsszunk tűzoltót! (Meggyújtják a karacsonyfát s a fürdőszobából kantácskakkal locsolják. Az egész szalon — csuppa víz és füst — olyan mint egy csatatér. S az ablakok alatt halkan és szeliden lágy ének szűrődik be.)

A betlehemesek kara: „Békesség, békesség a jó embereknek“.

— Rlp. —

nép, mert otthon is meg tud élni. S nálunk is ott, hol iparvállalatok vannak, hol a házi ipar meg van honosítva, hol a mezőgazdaság belterjes, csak szórványosan, ritkaságyszámba megy ki hazájából egy-egy kalandos természet.

A kivándorlást megakadályozni kormányintézkedésekkel nehezen vagy egyáltalán nem lehet. A kormány támogatása és segítése feltétlenül szükséges, de tisztán a kormánytól várni mindent balgaság. Társadalmi úton lehet csak célt érni. Elegendő és megfelelő iskolákról ma már gondoskodva van, a nép szellemi fejlesztéséről az állam köteles gondoskodni, de a társadalom is vegye ki részét a munkából. Irányítani kell a népet s annak munkáját, úgy, hogy munkája jövedelmező is legyen, hogy tudjon itthon élni s akkor nem fog idegenbe kiváncskozni és menni. A mezőgazdasági munkásnak, kinek csak nyáron van keresete, téli foglalkozást kell adni, irányítani, útastani, tanácsot kell ellátni, hogy minő úton-módon tudja jövedelmét növelni.

A sajtó, egyesületek, társulatok minden törekvése oda kell irányuljon, hogy hatáskörükön belül a nép boldogulását és felvilágosítását szolgálják. Nincs az országban olyan zuga, hol valamelyik házi ipar nyomát fel nem találhatnók, de a legtöbb helyen ez a házi ipar vagy nagyon korlátolt, vagy olyan kezdetleges, hogy az a vele foglalkozást anyagi gyarapodására elégtelen ismert nagy korlátok közé van szorítva kevesen, mondhatni szórványosan üzik. A seprőkötetést, kosárfonást, gyékényszövést, a textil ipart s ennek körében a varrást, csipkeverést stb. stb. mind művészeti színvonalra lehet emelni, ha van ki az azzal foglalkozókat irányítsa, kész munkájuk értékesítésében segítségükre legyen. Ezekhez még áldozatkészség sem kell, csak haza és fajszeretet s ez uton is a kivándorlási kedv és hajlam csökkenését érzük el.

S kire és kikre vár ez a munka? A felelet nagyon egyszerű és könnyen megadható. Mindenki, ki a nagy költő szavait megérti és felfogni képes, hogy:

Hazádnak rendületlenül légy hive, oh magyar.

Bölcsödd ez, majdan sirod is, mely ápol s eltakar!

Minden szellemileg fölényben levő polgár ember kötelessége jó példával járni a nép előtt, utasítani és kitanítani a népet, hogy itthon segélyforrásait hogy és hol keresse, kötelességük az egyesületeknek, társulatoknak, szövetkezeteknek és köröknek, melyek kulturális célt akarnak szolgálni. Első sorban pedig kötelességük azoknak, kik a néppel nap-nap után állandó érintkezésben állanak: a lelkesek és tanítóknak. Ők vannak hivatva megtanítani vallás és nyelvkülömbőség nélkül már a gyermeket, hogy mi a haza, hogy Magyarország mindenkinnek hazája, ki itt született s annak itt is kell meghálnia. Itt mindenki egyenlő jogokat élvez, akár magyarul, akár németül vagy oláhul beszél is.

És ha minden erre hivatott egyén megteszi a maga kötelességét s Magyarország újra kiépítéséhez, csak egy téglával járul, úgy nem fogunk felhetni, mint a németek nagy államférfia Bismarck mondotta volt „sem Istentől, sem embertől”, mert ha segítünk magunkon, az Isten is megsegít s nem hagy el, embertársainktól félni nem fog kelleni, ha erősek leszünk.

Hogy pedig erősek legyünk és lehessünk, mind már mondtam is, minden emberre, ki e hazában született, szükségünk van, tehát meg kell akadályozni a kivándorlást, mely minden egyes esetben vér és erővesztés az országra nézve.

Vizgyógyintézet, uszoda, svédornaszat és sporttelep Gyulafehérvárt.

Mult heti számunkban az ujdonságok rovatában megemlékeztünk ezen a czimen, hogy Magvassi Pál a svédgimnastika vezetője Gyulafehérvárt egy ilyen intézmény létesítését tervezi. Említettük azt is, hogy az eszmének már is igen sok pártolója van; ez alkalommal még csak azt jegyezzük meg, hogy úgy értesültünk, miszerint városunk katonai parancsnoka is az eszme pártolói közé lépett és határozott ígéretet tett a katonaság részéről a legmesszebb menő anyagi és erkölcsi támogatásról és reméljük, hogy a városi tanács sem fog elzárkózni akkor, mikor ez az eszme a megvalósulás stádiumába lép s tőle telhetőleg úgy anyagilag, mint erkölcsileg azon lesz, hogy ez az üdvös és nélkülözhetetlen intézmény városunkban minél előbb létrejöjjön.

Mi a magunk részéről a közérdek szempontjából kívánunk e tárgyhöz szólni s midőn ezt tesszük, először is, az a kérdés merül fel, hogy vajon van-e szükség városunkban mindezekre?

A felelet erre a kérdésre igen egyszerű és csak az lehet mindenki részéről, hogy igenis szükség van.

Korunkat joggal nevezhetjük az idegesség korának és mert bátran elmondhatjuk, hogy 100 egyén közül 40 idegbeteg s a hány ember, annyiféle képen nyilvánul az idegrendszer zavara, de akár minő tünetek között jelentkezik, ez a betegség veszélyes már csak azért is, mert átörököthető.

Az idegesség egyetlen orvosszere manapság a víz és víz, fürdők télen és nyáron s csak ezzel lehet a bajt csökkenteni és megelőzni. Fürdeni kell az idegbeteg egyénnek, s ha azt akarjuk, hogy betegek ne legyenek, az egészséges embernek is.

S hogy állunk e tekintetben? Gyulafehérvár ma körülbelül 12—13000 lakost számlál, kik közül alig van egy pár száz, aki nyáron fürdőre mehet, a többi pedig ha nyáron át fürdeni kíván, kénytelen a várostól távol levő Marost vagy a még távolabb eső Sebest felkeresni, mert a város belterületén levő s uszodának nevezett bacillus tenyésztő vagy be volt zárva, vagy nem volt nyitva. A Mendel-fürdő vize pedig forrás viz lévén, alacsony hőfoka miatt nem alkalmas a közhasználatra.

Téli fürdőinkről pedig sokkal jobb, ha nem is beszélünk, mert azok épen úgy nem alkalmasak még a legszerűsebb igényeket is kielégíteni, mint a hogy nem alkalmasak nyári fürdőink.

Ezekből is látható, hogy mily nagy szükségünk van egy viz gyógyintézetre, összekötve kádfürdőkkel és egy modern uszodára, hol gyermekek és felnőttek, nők és férfiak a nyári nap bármely szakában a város belterületén a forrósággal szemben enyhülést találjanak.

S mi már most a svédornának és a sportnak külföldi neveit illeti, mint a korecsolyázás, csolnakázás, vivás, lawn-tennis, czéllövészet stb., a melyeket ez az intézmény kultiválni akar, mindannyia nem csak azért szükséges, mert szórakoztató, hanem úgy a gyermekeknek, mint a felnőtteknek, nők és férfiaknak egyaránt, egészségi szempontból is nélkülözhetetlen s ha akad valaki, ki ezt az intézményt egy helyen összpontosítva meg tudja valósítani, megbecsülhetetlen szolgálatot tesz városunk közönségének, mert nem hisszük, hogy akadna valaki, aki egy ilyen intézmény közhasznú voltát kétségbe vonná.

Legközelebb írni fogunk tehát arról, hogy miként és hol véljük ezen intézményt megvalósíthatni.

I R O D A L O M.

* **Új keringő.** Fata morgana czimvel Rózsavölgyi és Társa csinos kiadásában egy kedves zenéjű, fülbe-mászó és dallamos keringő jelent meg. Szerzője: Dr. Zaiher Emil. Ára 2 korona. Kapható a szerzőnél Petőfi utca 12. szám.

* **A sajtó köréből.** A „Szamosújvári Közlöny“, „Szamosújvár és Vidéke“ czimű társadalmi hetilap 1908. január elsején megszűnik és ugyanakkor Papp Bogdán dr. ügyvéd szerkesztése alatt „Szamosvölgye“ czimű új politikai hetilap indul meg. Az új lap a függetlenségi és 48-as pártkörnek hivatalos lapja lesz.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1907. december 22.

Lapunk mai számához vidéki előfizetőink és barátainkhoz egy-egy gyűjtő ívet csatoltunk s tisztelettel felkérjük azt felhasználni és a szerkesztőség ezimére portómentesen visszaküldeni sziveskedjenek, hogy így a lap szétküldését január 1-ével akadálytalanul megkezdhessük.

— **Személyi hírek.** Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök úr öngyméltósága pár napos körutjából e hó 19-én városunkba haza érkezett. Püspök úr öngyméltósága e hó 14-én utazott volt el Kolozsvárra, hol a kath. státus igazgatósági gyűlésén elnökölt, onnan Budapestre ment s részt vett a főrendiháznak 18-án tartott ülésén.

Gróf Pallavicini Edéné öngyméltósága, püspök úr nővére pár nappal itt tartózkodás után ugyan csak e hó 19-én távozott városunkból, hol itt időző édes anyját látogatta volt meg.

— **Értesítés.** Az állami iskola tanítótételét által e hó 22-ére (vasárnap) d. u. 4 órára hirdetett ifjúsági előadásra a meghívók nagyon korlátolt számban nyomattak, s ennél fogva azokat, akik meghívókat nem kaptak, de ehhez igényt tartottak, ezutón hívja meg a tantestület.

— **Önképző estély.** Az Iparos Olvasókör ifjúsága e hó 22-én (vasárnap) d. u. 6 órakor saját helyiségében tartja II-ik önképző estélyét, amelyre a magyar iparos osztály önzetlen barátjait tisztelettel meghívja a választmány. Az önképző estély tárgyait énekek, monologok, szavalat és felolvasás képezik.

— **A villanyvilágítás** ellen ismét több panasz merült fel, úgy hogy ha ez így tart, állandó rovatot fogunk nyitani. Ujabbban többen panaszkodnak, hogy a villanyvilágítás drága és hogy a fogyasztókkal szemben a társaság nem jár el egyöntetűen, mert az óráért, mely még megbízhatatlan is, egyiktől 80 fillért, másiktól 1 koronát s a harmadiktól 1 kor. 60 fillért szed be. Olyan önkényes eljárás, mely ha igaz, arra fog vezetni, hogy visszatérünk a petroleumra, mert rossz és drága világítás senkinek sem kell.

— **Az aszfalt járdák.** Kérdést intéztek lapunkhoz, hogy az aszfaltjárdák tisztántartásáról ki gondoskodik Gyulafehérvárt? Mert valóban tűrhetetlen, a milyen állapotok uralkodnak e tekintetben, az aszfalt mindig piszkos, nyáron szemetes, ősszel és tavasszal sáros, télen pedig glasszereken jár a közönség. Szóval soha sem lesz megtakarítva. Mi úgy tudjuk, hogy ez is a rendőrség dolga volna. Hol van a rendőrség?

— **Az abrudbányai magyar kaszinó.** E hó 7-én jól sikerült műsoros házi estélyt rendezett, mely alkalommal színre került „A születésnap megkezdése” című apróság. Előadás után a fiatalság tánczra perdült s folyt a táncz és jókedv a késő éjjeli órákig. Hogy Abrudbánya sok felé széthúzó közönségét így össze lehetett hozni, abban egyedül a kaszinó tevékeny elnöke dr. Olescher Emil, körjárásbíróé az érdem.

— **Országos vásár.** E hó 17-én a téli vásár is lezajlott, s elmondhatjuk, hogy az időjárás még eléggé kedvezett a vásárosoknak, bár nedves volt az idő s az utcák és főtér lucskos és sáros, de azért eladó és vevő volt bőven, ami nem is csoda, hisz a karácsonyi ünnepek következnek, a mikor mindenkinek pénzre van szüksége, a kinek pedig pénze bőven volt, az vásárolta az angyalfának valót, mert vásárok olcsóbban lehet megvenni a silány portékát. A vásári közönségnek pedig olcsó kell, ha rossz is.

— **A tél.** A vásár utáni napon 18-án köszöntött be az igazi tél, bár december a naptárban téli hónap gyanánt szerepel, még is e hónap közepéig bizony csak ősz volt, enyhe időjárás, hébe-korba esővel; de 18-án mintha tél apó észre vette volna, hogy elszámította magát, olyan hideggel köszöntött be egyszerre, hogy az ember Szibériába képzelte magát. Ennek daczára is köszöntjük tél apót, mert hisszük, hogy a nedves ősz sokféle járványának egyszerre véget fog vetni. De nem csak mi, hanem Halifax hivei is köszöntik, mert ha így tart egy pár napig, alapos a remény, hogy a karácsonyi ünnepeket a befagyott jégpályán tölthetik el.

— **Uránia színház.** A kolozsvári Uránia színház e hó 25. és 26-án, a karácsonyi ünnepeken az Európa szálloda nagytermében előadásokat rendez. Az előadások műsorát falragaszok fogják tudatni a közönséggel.

— **Czine mintye.** Magyarigeni tudósítónk írja: E hó 15-én vasárnap estve József Jenő magyarigeni kereskedő lakásába erőszakkal behatolt két oláh suhancz, a hol a kereskedő nejétől, ki csak egyedül volt otthon, dohányt és szivart követeltek. Az asszony azonban nem ijedt meg, hanem kiutasította a toladókat, a kik azonban mielőtt eltávoztak volna, a kereskedő utcái ablakait betörték s azzal vitézül megszaladtak, miután még az asszonynak oda kiáltották, hogy „czine mintye.”

— **Tolvajok Czelnán.** E hó 16-án éjjel eddig még ismeretlen tettesek behatoltak Preinp Iliána czelnai lakos udvarába, a honnan az olban levő hizót elhajtották. Ugyanazon tettesek a jelzett éjjelen Dokalina Jakab pinczejét is feltörték s az ott feltalált tárgyakat magukkal vive, üres pinczét hagytak a gazdának. A tetteseket nyomozza a csendőrség.

— **Rendőri hírek.** F. hó 16-án Mán Nikulae gyulafehérvári lakos apósával Burkuta Nikulaeal, — az anyós távollétében, — vitatkozni kezdett, ennek politikai pártállása fölött, s miután minden meggyőző érvét feltalalta az öregnek, hogy őt vallott elveitől eltántorítsa, de hasztalanul, mert az öreg tántoríthatatlan volt, megfogta az öreget és egy párszor úgy vágta a földhöz, hogy ez az orvosi látlelet szerint több folytonossági hiányt szenvedett. A politizáló Mán ellen a büntető eljárás folyamatba tétetett.

A vásár napján 17-én Zsávla Juon borsómezei szeladon gondolt nagyot és merészet: Kosa Anna ak-mári vásárostól elloptott 13 méter fehér posztót, már meg is alkudott a falujabeli szürszabóval egy a tavasz-

szal lopandó bárány ellenébe, hogy ez egy testhez álló nadrágot fog neki készíteni, de eközben a károsnő csendőri segítséggel Juont lefűlelte, ki most a járásbíróság fogházában elmélkedik a nadrág mulandósága fölött.

— **Gyilkosság az utcán.** Déváról írják lapunknak. F. hó 11-én Boroczky Isván bérkocsis Déva egyik főutcáján hajtott végig kocsijával. Utjában egy oláh ember közeledett feléje s értésére adta, hogy mondani akar neki valamit. A kocsis meglasztotta a lovak lépését s az oláh ezután odasietett hozzá s a botjával hirtelen erős vágást mért a fejére, azután elmenekült. A kocsis holtan bukott vissza kocsijára. A boncolás koponyarepedést állapított meg. A titokzatos merénylet eddig nem sikerült letartóztatni.

— **Magyar zeneköltő sikere külföldön.** Mint a romániai lapok írják Brailában és Galaczon előkelő főúri társaság meghívására egy talentumos fiatal magyar dalköltő, a gyulafehérvári származású Megay Frigyes mutatta be saját szerzeményű dalait hegedűn és ének-szóval általános tetszés mellett. E dalok, melyek „Bakánóták” czim alatt a „Harmonia” kiadásában jelennek meg s melyek a kemény kaszányaéletet, a magyar katonának bánatát s nagy hazavágyását, gerlepárja utáni bugását érzékitik meg, bensőségteljes előadásában idegen lelkek előtt interpretálva jelentős sikert arattak. Mig idebent bécsi keringőkön lelkesülünk, addig — szerencsére — egy pár idealista külföldön törekedik a magyar kultúrának tért hódítani!

— **Polónyi bíróküldési kérelme.** Polónyi Géza volt igazságügyminiszter tudvalevőleg vidéki sajtóbíróság kiküldését kérte Lengyel Zoltán ellen indított pörében, mivel a fővárosi bíróság szerinte tulságos módon hatása alatt áll az ellene indított hajszának. A budapesti törvényszék — e béten foglalkozott Polónyi kérelmével és azt visszaküldötte a vizsgálóbírónak azzal az indokolással, hogy vádtanácsi határozat előtt nincs helye a bíróküldési kérelemnek.

— **Állami betétek a városoknak.** A napokban a vidéki kereskedelmi kamarák küldöttsége megkérte Wekerle Sándor pénzügyminisztert: juttasson a vidéki pénzintézeteknek is állami betéteket, amivel elősegitené a vidéki pénzintézetek s pénzügyviszonyok föllendülését. Ennek a lépésnek meg is van már a hatása, mert Wekerle miniszterelnök mint pénzügyminiszter a napokban a debreczeni első takarékpénziárnak két millió korona állami betétet juttatott.

— **Ingyen könyv.** Aki életerejének felvirágozásában örömet leli, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógymódról” szóló értekezést. — Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők elgyöngülését és egyéb bajokat, de az is, hogy mikép lehet a teljes erőt visszaszerezni villamosság útján. Ezen érdekes könyvet külön a nők és külön a férfiak részére lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt borítékban az „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2. félemelet 50 szám. A villamos gyógyítás, mint ismeretes, a legkökeletesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen készülék egyenletes villamosságot ad, mely megszünteti a fájdalmakat és új életet nyújt a szervezetnek.

— **A közönség figyelmébe** ajánljuk az „Anker” élet- és járadékbiztosító társaságnak lapunk mai számában megjelent hirdetését. Ezen intézet olcsó díjtételeivel, modern biztosítási feltételeivel és feltétlen biztosságot nyújtó nagy vagyonalapjaival félszázados fennállása alatt közgazdasági életünk számot tevő tényezőjévé vált.

— **Több mint 500 millió** doboz Globusz fém tisztítószert fogyott el annak feltalálása óta, minden álmában, ami a szer páratlan közkedveltséget bizonyítja. Meltán nevezhető a Globus a világ legjobb fém tisztítószereinek. Legutóbb kapott kitüntetései, — a Szt. Louisi világiállításán 1904-ben a nagy díj, az 1906-os nürnbergi orsz. kiállításán az arany államérem, — igazolják, hogy méltó az első helyre. Természetes, hogy e szerutánozzák, a mitől óvakodni kell. Kérjen határozottan Fritz Schulz jun.-féle Globusz tisztítószert dobozban Globusz védjeggyel, vörös szalagban.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az orosz trónörököséről. A szentpétervári lapok mostanában érdekes apróságokat közölnek Alexis Nikolajevics nagyhercegről, az orosz trón ifjú örököséről. A jelenleg három esztendő nagyherceget alig győzik dicsérni, azok, akiknek alkalmuk volt őt látni és megfigyelni. A fiatal nagyherceg, akit a czári család „Baby” néven becéz, korához képest rendkívül fejlett, erőteljes és értelmes fiú. Különösen szeretettel ragaszkodik egy Stepan nevű fiatal matrózhoz, aki állandóan mellette

van. Alexis nagyherceget vallásos nevelésben részesítik; Alexandra czárné esténként maga ügyel „Baby” imájára. A multkoriban így imádkozott a minden oroszok leendő ura:

— Édes Istenem, adj egészséget a kedves Stepan Sztjopkának, papának és mamának! . . .

Amikor figyelmeztették, hogy a „papa és mama” megérdemlik, hogy az első helyen említse őket, akkor ujrá elkezdte az imát, de ezuttal mormogva és megint csak Stepan nevével kezdve, a „papa és mama” szótól kezdve azonban hangosan és értelmesen. A végén azután felkiáltott:

— Hurrá jó Istenke!

A czárné mosolyogva figyelmeztette, hogy a jó Istenkét nem szokás „hurrá”-val köszönteni.

— Miért nem? — kérdezte Baby herceg, — hisz az Istenke nagyobb ur, mint a papa, azt pedig a katonák „hurrá!”-val szokták üdvözölni.

Legutóbb egy izben olyankor ment a czárhoz, amikor annál több duma-tag volt kihallgatáson. A kis herceg illedelmesen köszönt:

— Jó napot, bátyáim!

A czár megmagyarázta az apróságnak, hogy az idősebb urakat nem szólíthatja „bátyám”-nak. Baby erre egy pillanatig gondolkozott, azután hirtelen odafordul a képviselőkhez és büszkén kivágta:

— Jó napot, fiatalok!

Ezen persze már maga a czár is nevetett.

A prémekek — jelleme. Fúj a szél, tánczol a tányér a borbélyműhelyek előtt: nem csoda tehát, hogy prémekekről szólunk. A jó, meleg prémekekről, amelyek megóvják didergő csontjaikat a szél bonczoló késétől. Prémekekről szólva, először a hermelinről kell megemlékeznünk, nemcsak azért, mert a királyok prémje és a prémekek királya, hanem azért is, mert a legdivatosabb. Divatosságát a puhaságának és gyönyörű fehér színének köszönheti, melyekhez hasonló vakító fehér szín csak egy van talán a természetben: a frissen hullott hó. Ezért különösen fiatal leányok számára alkalmas. A selymesen lágy ezoboly, a kaczer, lukszust szerető asszonyok prémje, mert van benne valami sikamlósság. Ami a többi prémekek tulajdonságait illeti, szakértők azt mondják, hogy az asztrakán a sötét, szenvedélyes, feltékeny lekeknek felel meg leginkább. A hód az egyenesség, a csinčila az okosság, a fehérróka az önhittség és elégedetlenség, a vakond a csüggedtség és zárkózottság, a hiúz az erős, a gyórsan ítélő ész, a szkunksz a gyűlölet és végül a rókaprém természetesen a ravaszság és a csel-szövés jellegét hordja magán. Mindez természetesen az illető állatokra vonatkozik, nem pedig a prémekeket viselő hölgyekre.

A végzet. Néhány évvel ezelőtt Péterváron egy fiatal tisztról igen sokat beszéltek a legfelsőbb körökben, Mindenhol jelen volt, ahol történt valami, de különösen a kártyaasztal mellett szeretett tartózkodni. Senki sem tudja, hogy mi történt vele, de egyszer mint szerzetes, zárdába ment. Mint Porphilio nevű barát eleinte példás életet élt és mintaképe volt a szerzeteseknek. Nem beszélt senkivel, imádsággal töltötte idejét és legjobban a magányt szerette. De megunt az egyhangúságot. Gyönyörű hangja volt és remekül tudott zenélni, énekelt szent zsolozsmákat és orgonázott. Ezen szórakozás sem tartott nála sokáig. A hajdani nyalka testőrtiszt a zárdá komor falai mögött vagyódni kezdett a régi jóbarátok és a régi szórakozások után. Mi sem volt neki könnyebb, mint ezen vágyát teljesíteni. Tudvalevő dolog volt ugyanis, hogy a barátok szívesen aldoznak néhány órát napoukent a kártyának, amikor a hazardjatekok nem igen maradtak el. Nemrégiben a zárdá felügyelője és gondnokja tízezer rubelt ilyen szórakozások alkalmával elvesztett a kártyaasztalnál, mely pénz azonban az állam tulajdonát képezte. A dolog a hatóságoknak egy kissé gyanus volt, mire vizsgálatot indítottak a zárdá ellen. Kitünt ugyanis, hogy a legbuzgóbb szórakozó volt Porphilio barát, ki még arra is vetemedett, hogy a régi elhagyott imádoztjait is meghívta az ő szórakozásaira és számtalan, a legelőkelőbb körökhöz tartozó asszony volt rendes vendége a zárdának. A vizsgálatot vezető bíró igen sok kompromittáló adat birtokába jutott. Porphilio barát, ki ezen bajnak előidézője volt, hogy megmeneküljön a biztos szigorú büntetéstől, czellájában egy őrizetlen pillanatban szíven lötte magát.

Szerkesztői üzenet.

P. G. Alvincz. Kedves levelét kaptuk, az abban foglaltak nagyon hízegők ránk nézve, de igekezni fogunk, hogy se ön, se más ne csalódjék bennünk. Igéretét előre is szívesen köszönjük, a visszlátásra.

J. J. M-Igen. Küldeményét felhasználtuk és köszönjük, jövőre is kérjük, hogy ne feledkezzék meg rólunk.

A. J.-né önnagysága, Helyt. Bocsanatot könyörgünk, hogy ebben a számban a küldött kéziratot nem használhattuk fel, de

későn érkezett s a leadott kéziratokból is sokat kénytelenek voltak visszatartani, helyszüke miatt.

Többeknek, Helyt. Kérjük a kéziratokat ne a nyomdába, mint eddig tették, hanem direkt a szerkesztőségnek küldeni, és pedig legkésőbb csütörtök estig, miután akkor, illetve péntek reggel a legtöbb kéziratot le kell adjuk. Ha a nyomda közvetíti, az csak halasztással jár.

SCOTT-féle Emulsio

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsio gyorsan megszüntet. Még a sorvadós betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsio, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható a gyógyszerárakban.

Nyilttér.

(E rovat alatt közlötték a szerkesztő nem vállal felelősséget.)

21 éves polgár-leány, egyetlen gyermek, 100,000 korona készpénzhozománnyal, szerény, jó kedélyű, jelentéktelen testi hibával, **nőül menne** szolid, habár vagyontalan uri emberhez. Ajánlatok intézendők: „Hymen“, Berlin 18, címre.

Előleges jelentés.

A kolozsvári Uranus színház

Erdélynek legelőkelőbb kinematográf vállalata a karácsonyi ünnepek alkalmából és pedig

szerdán, 1907. decz. 25. és csütörtök decz. 26-án

az „Europa“ szálloda nagytermében teljesen új gépekkel, képekkel és szenzációs műsorral előadást fog rendezni.

Bővebbet a naponkénti szinlapokon.

Az igazgatóság.

EZ ÉV VÉGÉN

50 éves pályafutását fejezi be a legjobb magyar élelzap, az

„ÜSTÖKÖS“

Ebből az alkalomból az „Üstökös“ kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtja olvasóinak (nyilvános helyiségek kivételével), hogy

1/4 évre (3 kor. helyett) 2 Kor.-ért,
1/2 „ (6 „ „ 4 „
1 „ (12 „ „ 8 „

rendelhetik meg az „Üstökös“-t.

Utalványozim: „Üstökös“ Budapest.

Az Üstökösnek állandó rejtvény rovata van. Minden megfejtő, kivétel nélkül, értékes jutalmat kap. Az 50 éves jubileum alkalmából megjelenő ünnepi számot minden új előfizető megkapja.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásnak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerárak
Budapest, VI., Váci-körut 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

K A P H A T Ó:

Gyulafehérvárt: Frölich Gyula, Vlád Miklós, Nagy Endre gyógyszerárakban.

N a g y e n y e d e n:

Oberff J. örökösei, U. Kováts József gyógyszerárakban.

„AZ ANKER“

ÉLET- és JÁRADÉK-BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐSÉG:

BUDAPEST, VI., Deák-tér 6. (Anker-udvar.)

Az 1907. évtől kezdve, a felekre nézve nagyon kedvező biztosítási feltételek léptek: — díjmelés nélkül —
1907-ben B) osztálék-terv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj 31.72%/o-ig emelkedő :: nyereségyosztalék ::
:: :: érvénybe. :: :: fizetett ki készpénzben.

Társasági vagyon 171 millió korona, melyből Magyarországon 28,000.000 van elhelyezve

:: :: DIJKÖNYVECSKÉK KIVÁNTATRA INGYEN. :: ::

Képviselve GYULAFEHÉRVÁRON

FUCHS NÁNDOR által.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióznak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényénél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárakban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerárak az „Arany oroslánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

TÖRLEY

TALISMAN

Hirdetmény.

A gyulafehérvári husfogyasztási szövetkezet igazgatósága ezenel közhirre teszi, hogy **1908. február 1-től** kezdve a marhahus elárúsítására saját czége alatt vállalkozót keres.

Köteles vállalkozó a gyulafehérvári husfogyasztó szövetkezet tagjainak jó minőségű és egészséges marhahust jutányos árban, teljes mértékben kiszolgáltatni.

A husárok megállapítása a kölcsönös megállapodásnak van fenntartva, de köteles vállalkozó ezen meghatározandó feltételeket a szerződés időtartama alatt a leteendő biztosíték elvesztésének terhe alatt szigorúan betartani; mire nézve a szövetkezet igazgatósága magának a korlátlan ellenőrzési jogát kiköti.

Vállalkozó köteles a hus kivágását, egy a modern igényeknek megfelelőleg csinnel berendezett székben teljesíteni, melyben a mérték ellenőrzötetése végett a vásárló közönségnek próbamérleget bocsát rendelkezésére.

A részletes feltételek iránt Krzyzewsky Géza igazgató felvilágosítást ad.

Felhivatnak érdeklődők, hogy a husárakat és a szövetkezetnek adandó jutalék összeget magában foglaló ajánlatokat legkésőbb **1908. január 10-ig Ávéd Jákó igazgatósági elnökhöz** adják be.

Az igazgatóság kiköti magának, hogy ajánlatot tevők közt szabadon választhat.

Gyulafehérvár, 1907. december hó 15-én.

Ávéd Jákó.

A Nádparipa-Liliumtejszappan

Bergmann és társától Drezda és Tetschen a)E. marad a naponta beérkező elismerő nyilatkozatok szerint a leghathatósabb minden gyógyszerárak között szeplők ellen is. Használata az arczbőrt puha bársonyossá teszi és rózsaszínt idéz elő. — Kapható 80 filléres darabokban minden gyógyszerárakban, drogueria-, párfán-, szappan- és fodrász-üzletben.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégénél.